Ч. 105 Субота 11 (23) мая 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Справи парляментарні.

Засїдане Палати послів в середу — з котрого подали ми вчера лише зміст промови міністра фінансів дра Білиньского — мало такий перебіг: На початку засїданя роздано справоздане перманентної комісиї карної з внесеня п. Пініньского, Рутовского і Вельовейского в справі еміґрациї. Комісия поручає ухвалити проект закона, в котрім містять ся постанови карні за намову до еміґрациї і занеправне веденє підприємства еміґрацийного. Комісия вносить відтак резолюцию, взиваючу правительство, щоби як найскорше заняло ся управильненем еміґрациї.

Посли молодо-ческі поставили кілька наглячих внесень в справі запомоги для кількох місцевостий в Чехії, навіщених елементарними нещастями. — Пос. Дворжак інтерпелював презеса міністрів в справі роздання запомог державних в 1895 р. з причини нещасть елементарних.

Повідомлено палату, що закон о емеритурах урядників одержав санкцию цїсарску. Закон сей має силу обовязуючу від 1 мая с. р., се значить, що н. пр. вдови, повдовівші з днем 1 мая, будуть мати пенсиї після нового закона.

Приступлено до дальшої дискусиї ґенеральної над законами о змінах в податку ґрунтовім.

Пос. ґр. Зедвіц бажав би, щоби переведено загальну ревізию катастру ґрунтового, але не на основі закона з 1880 р. Вклади капіталу в землю не оплачують ся. Жадав більшого опусту в податку ґрунтовім, а не лиш півтора міліона зр.

По ґр. Зедвіци забрав слово міністер фінансів др. Білиньский і обговорював внесенє меншости комісиї що-до зменшеня головної суми податку ґрунтового о півтретя міліона та заявив ся против того внесеня. Зміст тої промови подали ми вчера.

Слїдуючі бесїдники посли Гон, Шайхер і Ванек домагали ся конче опусту 2 і пів міл. Пос. Адамек полемізував з висказами міністра.

Замкнено дискусию і многі бесїдники не могли прийти до голосу, між ними посли Романчук і Вахнянин.

На вечірнім засїданю палати приступлено до дискусиї специяльної. При §. 1-шім промавляли посли Кіршнер і кн. Фр. Шварценберґ, котрий полемізуючи з міністром, представив руїну рільництва та висказав жаль, що коли-б ухвалено більший опуст, мала би бути застановлена всяка дальша акция в хосен рільництва. Міністер Білиньский признав, що ще не так зле, аби правительство застановляло всяку дальшу акцию в хосен рільництва.

В дальшій дискусиї ухвалено параґрафи аж до 17-ого.

Пос. Гофман інтерпелював правительство, що чувати з справою обезпеченя приватних урядників на случай старости або калїцтва.

На вчерашнім засїданю ведено дальшу дискусию над ревізиєю катастру ґрунтового податку. Між иншими промавляли посли Струшкевич і Чайковский, почім дискусию перервано, а взято під обради внесенє наглости Вашатого в справі льокованя і ужитя касових припасів. По заявленю міністра скарбу дра Білиньского відкинула палата то внесенє наглости.

На вечірнім засїданю веденє знов дискусию над ревізиєю катастру податку ґрунтового. І знов розвинула ся оживлена дискусия над §. 21 дотикаючим справи, чи головна сума ґрунтового податку має бути обнижена о $1\frac{1}{2}$ чи о $2\frac{1}{2}$ міліона зр. Однако дискусия не скінчила ся над тим параґрафом і буде дальше вести ся на нинїшнім засїданю.

†

Архікн. Кароль Людвик.

Рада міста Львова відбула в середу надзвичайне засїданє при численній участи радних, на котрім президент міста п. Мохнацкий виголосив промову в честь памяти Найдост. Архікнязя Кароля Людвика. Промови вислухали радні стоячи.

Відтак повідомив президент Раду о заряджених, які поробив в хвили, коли до Львова прийшла вість, що похорон відбуде ся в пятницю по полудни.

Передовсїм вислав до маршалка Двора пок. Архікнязя ґр. Пеячевича таку телеґраму:

„Глубоко зворушене вістию о смерти Єго цїс. Високости Найд. Архікнязя Кароля Людвика, вірне і вдячне місто Львів, памятаюче на оказувану єму все ласкаву зичливість зі сторони Найд. Покійника, складає найпідданій-

---

ТОВАРИШ ГУБКА.

Сьміховинка.

Свобідний переклад з нїмецкого — К. Фромма

В напротиположеній ґімназиї як-раз задзвонили на знак, що скінчила ся наука, як стара господиня професора Крайдовича накрила до обіду і ждала на свого пана.

З астрономічною точностию, як звичайно, надійшов пан професор і сїв обідати. Звичайно було єму все щось не до ладу і він заєдно воркотів, але нинї чомусь і не зважав на то, як стара Варвара запопадливо послугувала єму і аж нїби зі страхом ходила на пальцях коло него, лиш вийми якийсь лист з кишенї, щоби єго прочитати підчас коли буде гризти.

— От, тобі маєш! — відозвав ся він на цїле горло, коли докінчив читати — добрий, давний товариш Губка!

— Що ви кажете, лист від пана професора Губки? — спитала Варвара цїкаво — таже я собі ще добре пригадую, що він два роки тому назад поїхав був до Відня....

— Вже вернув; буде незадовго тут професором таки при нашій ґімназиї.

— Не може бути!

— А видите, що може бути, ба що більше, просить мене отсим листом, щоби я приїхав до него в гори, побачимо ся, натїшимо ся з собою та разом виберемо ся на прогулку в гори. З ним єсть і єго сестра.... я єї вже копу лїт не видїв. Тогди була ще недолїткою.... а тепер, бачу, вже молодою вдовицею, гм, гм!

— А пан професор не поїдуть? — спитала Варвара вже трохи заздрістна на вдовицю.

— Розуміє ся, що поїду, і то зараз на Зелені сьвята, бо й так позавтра зачинають ся. Зараз напишу свому товаришеви, що приїду.... подайте менї папір.

В кілька мінут опісля поніс сторож лист від професора математики Крайдовича до єго товариша Губки в Загірю на почту.

А професора взяла ся горячка зелїзнична. Єго нерви були й без того ослаблені від томлячої роботи по ночах та від глубокого мисленя, а коли ще собі погадав, що побачить ся з своїм найлїпшим товаришем та що треба лагодити ся до дороги, то таки аж трясло ним, такий був рознервований. Розложив перед собою розклад їзди і учив ся таки на память, коли поїзди відходять і приходять та де сполучають ся, а крім того мусїла Варвара що хвиля знов присягати ся, що не забуде нїчого запакувати.

Наконець прийшов день від'їзду.

Варвара побоюючись, щоби єї пан не спізнив ся до поїзду, наставила єму єго годинник о годину наперед. Отже коли сухірлявий і довгий пан професор, з великим шалем на плечи, з парасолею в правій, а з подорожною торбою в лївій руцї, станув задиханий і спочений, що аж капало з него, з'явив ся на двірци, сказали єму там, що мусить ще більше як годину чекати.

— Лїпше скорше, як за пізно — подумав собі пан професор і обтерши собі піт з чола, зайшов до каварнї, що була недалеко двірця. Та на своє нещастє! Там застав свого давного ученика, котрий звів зараз розмову на улюблений предмет професора, на ґеометрию, а пан професор розпочав зараз виклад, котрий потягнув ся більше як годину. Наконець ученик подякував смиренно за виклад, а професор похвалив єго за то, що він так інтересує ся ґеометриєю та увіривши єго о своїй особливій ласцї і прихильности, вийшов з каварнї.

На двірци довідав ся він, що поїзд, котрим хотів їхати, вже давно відійшов, а другий відійде аж за чотири години.

— Ох, проклята тота ґеометрия! Через ню опізнив ся я до поїзду, ой, ой! — нарікав бідачиско.

Не було що діяти, лиш вертати домів і чекати ще чотири години! Стара Варвара лиш видивила ся, коли пан професор вернув назад зі всїма пакунками, але коли він вже викричав ся, она ще лїпше заосмотрила єго всїм, чого було потреба до дороги в гори і тим успокоїла єго.

До слїдуючого поїзду зайшов вже пан професор на час. Що правда, забув парасолю коло каси купуючи білет, але такою дрібницею не журив ся, бо головна річ, від'їзд все-таки удав ся і професор повен надії поїхав до Загіря, де наконець станув пізним вечером.

Гірске село, забите дошками від цїлого сьвіта, спочивало вже сном праведного, коли на стациї в Загірю вийшов з поїзду один одино-

ші і найгорячійші заяви співчутя у стіп Найд. Архікнягинї Вдови".

Другу телеґраму вислав п. президент на руки посла Пентака у Відни з просьбою о замовлене величавого вінця з написею: „Незабутної памяти Найдост. Архікнязеви Каролеви Людвикови — вдячний Львів".

Ті зарядженя затвердила Рада міска і ухвалила вислати на похорон депутацию, зложену з пп. президента Мохнацкого, делеґата Михальского і радного Бардаша, до котрих прилучать ся ще у Відни посли др. Пентак і др. Рошковский, яко радні міста Львова.

По тім на знак жалоби замкнув п. президент засїданє.

З цїлої держави і з заграницї надходять до Відня від пануючих, від представителїв народів, країв і корпораций, від представителїв всїх суспільних верств, вискази найглубшого співчутя для тяжко навіщеного смертию Достойного Брата, Найяснїйшого Пана, для Найдостойнїйшої Вдови по бл. п. Архікн. Каролю Людвику і для цїлого Найв. Дому Цїсарского. У Відни і в цїлій Монархії панує жалоба; театра столичні замкнені, а з вершків державних будинків повівають жалібні хоругви, в церквах відправляють ся всюди заупокійні богослуженя, а всї часописи пишуть о Покійнику з найбільшою почестию.

З причини смерти Найдост. Архікнязя зарядив Є. В. Цїсар шеститиждневу двірску жалобу, почавши від 22 с. м. Перші чотири тиждні буде тревати груба жалоба.

В Палатї панів Ради державної присьвятив Президент ґр. Травтмансдорф памяти Архікнязя горячу згадку і просив Палату, щоби уповажнено єго зложити вирази глубокого співчутя в імени Палати у стіп престола. Палата вислухала промови президента стоячи і ухвалила внесенє.

Угорска палата послів ухвалила вислати на похорон депутацию, зложену з президиї і добровільно зголошуючих ся послів та зложити на домовині вінець.

Найдост. Архікнязь Франц Фердинанд д'Есте, найстарший син Покійника, не застав вже — як звістно — вітця при житю; приїхав кілька годин за пізно. Як тепер доносять, не возьме Архікн. Франц Фердинанд участи в похороні вітця, а то за порадою лікарів, котрі хотять усунути від Архікнязя всяке зворушенє з огляду на єго здоровлє.

Галицкий Видїл краєвий зложив на домовинї бл. п. Архікнязя вінець з написею: „Репрезентация вдячного краю Найдостойнїйшому Архікнязеви Каролеви-Людвикови". Також і Коло польске зложило вінець.

В Москві, як доносять звідтам, зложили кондоленциї на руки австро-угорского амбасадора кн. Ліхтенштайна: в імени царя і російского правительства кн. Лобанов, богато великих князїв і князїв заграничних — між ними кн. Генрик пруский — дальше всї дипльомати і численні достойники. — З причини смерти Архікн. Кароля Людвика відкликав цар перегляд войск а австро-угорска амбасада всї принятя, які мали відбути ся з нагоди царскої коронациї.

Перегляд полїтичний.

На оногдашнім засїданю державної Ради зелїзничої ухвалено внесенє, взиваюче правительство, щоби застановило ся над тим, чи заходить потреба утвореня окремої дирекциї руху в Чернівцях. Міністер державних зелїзниць ґенерал Ґутенберґ заявив, що доси не було такої потреби, однако треба буде застановити ся над тим, коли викінчить ся сїть льокальних зелїзниць на Буковинї.

Полїтичне товариство „Донав-клюб" відбуло вчера збори, на котрих пос. Зіс оправдував своє виступленє з клюбу сполученої лївицї. Відтак промавляли ще в тім самім дусї посли Врабец і Носке, а збори ухвалили резолюцию, похваляючу виступленє Зіса з клюбу сполученої лївицї, та висказуючу єму довірє.

Війна в Абесинії поки-що скінчена. Італїянцї опустили Адіґрат і уступили ся з абісиньскої провінциї Тіґре. Полонених Італїянцїв випустили Абесинцї на волю, а італїяньский ґенерал Бальдісера відсилає вже свої войска назад до Італїї.

Новинки.

Львів дня 22 мая 1896.

— **Перенесеня**. Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтового контрольора каси Юст. Кружлевского зі Львова до Станїславова, а почтового контрольора каси Йос. Рудницкого з Станїславова до Львова.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила між иншими на засїданю з дня 18 мая с. р.: 1) Затвердити вибір ґр. Альберта Цетнера на заступника предсїдателя ц. к. окружної ради шкільної в Бродах і вибір Йос. Добка на відпоручника повітової ради ц. к. окружної ради шкільної в Снятинї; 2) іменувати Здисл. Бабку учителем народної школи в Старім містї, о. Марк. Козака римо-кат. катихитом при 6-кл. школї женьскій в Ярославі; 3) зорґанїзувати дві нові чотирокласові школи народні, мужеску і женьску в Ярославі від 1 вересня 1896; 4) перемінити 1-кл. школу в Пархачи на 2-клясову почавши від 1 січня 1897; 5) признанити до ужитку в школах середних підручник п. з.: „Читанка руска для першої кляси шкіл середних". У Львові 1896. Накладом фонду краєвого. Цїна оправленого примірника 1. зр. або 2 к.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Баденї виїхав вчера пополудни курнерским поїздом до Відня на похорон Архикн. Кароля Людвика на чолї депутациї, в котрої склад входять члени Видїлу краєвого др. Верещиньский і др. Савчак. — Рівночасно виїхала депутация міста Львова, вибрана на передвчерашнім засїданю Ради, зложена з пп.: президента Мохнацкого, делеґата Михальского і радного Бардаша. Обі депутациї прибули нинї рано до Відня.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Перемишлянах з ґрупи більшої посїлости відбуде ся дня 22 червня с. р.

— **Торжественна інсталяция буковиньского митрополита Аркадія Чуперковича** відбула ся оногди в катедральній церкві в Чернівцях. Площа перед катедрою була гарно прибрана в хоругви і вінки; перед нею був поставлений один батальон піхоти враз з військовою музикою. Депутация, що складала ся з трех сьвященників і трех мірян, впровадила серед звуку дзвонів впр. митрополита до катедри; відтак та сама депу-

---

кий пасажир. Був то професор Крайдович. Місяць сьвітив ясно і показував єму стежку через сїножать, котрою він пустив ся до господи в селї, де ще в шинку сидїло кількох паробків і запивали ся.

Покріпивши ся трохи, спитав пан професор, чи не знайшлась би для него в господї окрема комнатка.

— Що? То й ви хочете у нас ночувати? Нема де — відповів господар здвигнувши плечима. Нинї наїхало з міста тілько людий до нашого села, що нема анї одного порожного ліжка.

— Ну, то хиба менї ночувати на улици?— спитав професор Крайдович, котрого вже таки аж страх взяв, коли спогадав собі, що може єму стати ся якась пригода.

— Крий Боже! Але коли хочете, то можете переночувати на подї на сїнї.

— На подї? — Страшна річ! Таке ще пану професорови не приключало ся.

— Або що? Таже там здорово і добре спати — відповів господар.

— А каже, чи буду там мати спокій?

— А хто-ж би там мав вам не давати спокою?

— Ну, то ідїть на перед а я піду за вами.

— Але насамперед, коли ваша ласка, то віддайте менї на сховок ваші сїрнички; на сїнї, бачите, небезпечно мати сїрнички при собі.

Професорови зробило ся якось маркотно, хоч таке жадане було зовсїм оправдане; лиш неохотно дав він господареви свою коробочку з сїрниками і вийшов з господарем до сїний а звідтам поліз по драбинї на під. На горі отворив господар двері.

— От, бачите, буде для вас досить сїна та соломи, пане професор! — сказав господар і посьвітив ліхтарнею.

— Ще собі й кпить з мене! — подумав собі професор, коли вчинив ся на подї і почув, як замкнулись за ним двері.

Ух! А то-ж темно, хоч очи виколи. Як би не запах сїна, було би професорови здавало ся, що він вліз десь в комин. Він став гребати ся в сїнї руками і ногами а притім врізав головою так сильно об банту, що зараз опамятав ся, де він, і що він тут дїйстно сам один та мусить сам собі лагодити леговище. Незадовго по тім зарив ся в сїно і замкнув утомлені очи.

Нараз бо чогось кинув ся і став надслухувати. Щось зашелестїло і зітхнуло тихо.

Був же би тут ще хтось на сїм великім і темнім подї? Коли собі то погадав, взяв єго такий страх, що аж почав трясти ся. А ну-ж тут підсїв на него який волоцюга з палкою, щоби в догідний хвили відобрати єму годинник і гроші! А пан професор забув свою одиноку зброю, свою парасолю на двірци коло каси!

Та бо й знову! То таки виразний віддих якогось чоловіка. Коби так мав сїрнички при собі, зараз би засьвітив і подивив ся, хто то; а так нема иншої ради, як хиба втїкати звідси Але й зараз прийшло професорови на гадку, що ледви чи знайшов би напотемки двері, ба готов би ще по дорозї наткнути ся на того якогось „другого" і як-раз звернути єго увагу на себе. Видко, так вже судило ся єму чекати спокійно своєї судьби сеї ночи. Сон вже єго не брав ся, тим більше, що почув знову якийсь шум, але сим разом такий, як коли-б якийсь кіт фукав; за хвилю стало щось так шипіти як машина, коли отворити в нїй вентиль. А тепер стало бо ще гірше. Майже цїлу годину щось шуміло і скреготїло мов би парова машина в тартаку різала дерево, опісля стало гудїти, мов би звіяла ся якась сильна буря, а наконець стало свистати як би свиставка на льокомотиві і свистало без кінця.

Бідному професорови аж піт виступив на чоло і єму здавало ся, що кождої хвилї, під зі сїном під ним западе ся і привалить єго. Мов би в горячцї ставали єму перед очима якісь опирі, що вишкіривши зуби до него насьмівали ся з него і єму таки вже здавало ся, що аж тепер вже прийшов єму конець; видер отже листок паперу із свого записника і таки напотемки написав на нїм олївцем отсих кілька слів: „Моє майно записую моїй вірній господини Варварі, а книжки та всї письма по моїй страшній смерти мому приятелеви професорови Губцї. Така моя послїдна воля, Професор Крайдович".

Але смерть, котрої він тепер чекав спокійно, не приходила. Зато почінало поволи зоріти і крізь дїри в стрісї побачив він, що настав красний, погідний день. Вже видів все доокола себе зовсїм ясно, коли нараз і той якийсь страшний шум притих.

Професор глянув тепер в ту сторону, звідки той шум і свист виходив, та на своє превелике диво побачив тепер в сьвітлї сонця на противній стороні пода червоне і кругле, як місяць в повни, лице свого товариша, професора ботанїки Губки.

— Аби-ж єго саранча з'їла та жуки рознесли.... — а то він таки! — крикнув професор і в одній хвили схопив ся та станув перед своїм товаришем, як-раз в хвили, коли той отворив очи і здивований видивив ся на стоячого перед ним товариша.

— Здоров був, товаришу — як тобі спало ся? — промовив професор Крайдович і нагнув ся як дуга над своїм товаришем.

— Чи то на яві, чи менї лиш снить ся? — То я тебе, тут на подї, бачу, друже Крайдовичу? А ти-ж звідки тут взяв ся? — відповів грубий професор Губка.

— А ти звідки тут взяв ся?

— Не було вже де переночувати, а я,

тация удала ся до президента ґр. Ґоеса яко цісарского комісаря для інтронізації. Серед вистрілів з моздїрів і звуку дзвонів ввійшов президент до церкви, витаний впр. митрополитом в асистенциї численного духовеньства. Президент усїв на цісарским тронї, а впр. митрополит став на підвисшенім місци на середині катедри; навколо него уставило ся духовеньство. Тодї відчитано передовсім іменоване президента ґр. Ґоеса цісарским комісарем для інтронізациї в нїмецкій волоскій і руский мові, а опісля знов декрет іменованя впр. митрополита також у всїх трех краєвих мовах. По відчитаню декретів слїдувала сама інтронізация. На промову президента відповів митрополит по нїмецки, що буде всїма силами старати ся сповнити свою високу задачу, маючи на оції високе післанництво православної церкви. Гарну свою промову закінчив митрополит окликом в честь цїсаря, а тодї хор питомцїв відспівав народний гимн по волоски. По сїй церемонії відчитав консисторский совітник Реус по руски іменоване архимандрита Калїнескула заступником Синоду при інтронізациї. Оба архимандрити-митрофори Калїнеску і Козуб попровадили тодї митрополита на его трон, де о. Калїнеску мав ще по волоски і по руски гарну промову, запевняючи митрополита о послушеньстві для него цїлого клиру і мірян і бажаючи єму осягненя витиченої цїли. По відчитаню грамоти від Синоду наступило архиєрейске богослужене, котре відбувало ся в волоскій і старославяньскій мові. По богослуженю відпровадила знов депутация в тім самім порядку, як при повитаню, президента ґр. Ґоеса, а опісля митрополита домів. Піднести належить, пише „Буковина“, що при цїлім торжестві слїдна була рівноправність між Волохами а Русинами і за се Русини вдячні компетентним сферам; нехай же руский нарід знає, що й найвисші сфери шанують єго права.

— **Президент Міністрів ґр. Баденї** був вчерашної ночи — як телеграфують з Відня — в небезпечности. Ґр. Баденї вертав з вечірного засїданя Палати послів їдучи до клюбу. На скрутї коло Гайнріхсгофу напротив Опери ударив на повіз Президента Міністрів фіякер, що виїздив з бічної улицї. Візник ґр. Баденього упав з кізла, конї зломили дишель та разом з дишлем побігли в шаленім розгонї. Задержано їх аж коло готелю „Імперияль“. Тїй обставині, що дишель зломив ся, завдячує ґр. Баденї, що вийшов цїло з тої пригоди. Візник легко ранений.

— **Дирекция „Народної Торговлї“** оповіщує, що при складї Товариства у Львові в ринку ч. 36 отворено знов комнату до снїдань для ужитку гостий.

— **Огнї.** В недїлю в ночи вибух в Миколаєві над Днїстром огонь в загородї одного міщанина при головнім гостинци. Огонь доглянула мала дитина господаря і обудила плачем родичів, однак ратунок був вже неможливий, бо горів цїлий дах шопи. В короткім часї огонь розширив ся на сусїдні загороди і знищив два доми і будинки чотирох господарів. Завдяки лише сильному дощеви огонь не кинув ся на дальші части місточка, бо прилядів до гашеня в Миколаєві майже нема; в часї вибуху огню не було навіть бочок з водою і доперва у місті наповнювали водою порожні бочки витягнені з маґістрату. — В Пукові коло Рогатина спалило ся сими днями шість загород селяньских. Шкода більше як сїм тисячь. — Опірни коло Лавочного згоріло дня 16 с. м. від удару грому десять великих будинків кромі менчих стаєнок, куч, а все то була власність пятьох господарів. Кромі одного, котрому лише стайня погоріла, і то обезпечена, всї прочі господарі остались без хат і будинків господарских. При досить сильнім вітрі годї було й думати о ратунку, бо в пів години всї будинки стояли в огни. Нещастє було би вийшло ще більше, як би не скора поміч зарядця тартаку, котрий сейчас наспів з соткою людий та й з сикавкою, і п. Потучка, начальника стациї в Лавочнім, котрий привіз зелїзницею на місце людий і сикавку зі стациї. За се належить ся їм від погорільцїв щира прилюдна подяка. Доля погорільцїв незавидна; будучи в часї вибуху огню в поли, не могли нїчого уратувати. Шкода виносить що-найменше 2.500 зр. лише в будинках, кромі збіжа і домашного знадібя.

— **Столїтні роковини.** Оногди минуло сто лїт, від часу як др. Єннер винайшов спосіб щіпленя віспи. Др. Єннер уродив ся 1749 р. в селї Беркелї в Шкотиї. Єго отець був там пастором. В 18-ім роцї житя вступив Єннер на медицину і тут вже тодї роздумував над тим, чи не далось би віспу щіпити коровянкою, а та гадка зродила ся в нїм на селї, де чув від селян, що хто заразить ся від коровячої віспи, той вже нїколи не буде на віспу хорувати. Скінчивши медицину вернув Єннер до родинного села і дальше робив досьвіди з віспою та щіпив єї, ходячи від села до села Вкінци по 25 лїтах пересьвідчив ся, що з соток осіб, котрим щіпив коровянку нї одна не занедужала на віспу. Не говорячи нїкому о своїм відкритю скликав перший раз дня 14 мая 1796 р селян з охресности і защіпив публично хлопцеви материю зібрану з дївчини, що доїла корови і заразила ся від них. Вість о щіпленю віспи Єннером дійшла до Льондона, де ширила ся тодї тота недуга епідемічно, отже до Беркелї стали з'їздити ся люди о поміч до Єннера. За кілька місяців коли віспа в Льондонї не переставала, а з осіб котрих Єннер щіпив, не помер нїхто, а навіть не занедужав, розійшла ся слава Єннера по цїлій Анґлїї, а звідтам перейшла штука щіпленя віспи до прочої Европи і до Америки.

— **Чорна книга лїкарів.** На оригінальний спосіб попали лїкарі в Монпелїє у Франциї супротив недужих, котрі не платять. Они заложили спілку, до котрої приступили навіть професори тамошного видїлу лїкарского, і запровадили т. зв. „чорну книгу“. Коли якийсь лїкар не може дістати заплати за лїчене хорого, взивають вилїченого перед комісию спілки і она може по вислуханю обох сторін вписати хорого до „чорної книги“; то дїє ся все тодї, коли хорий не являє ся. Кождий лїкар дістає спис таких хорих і на слїдуючий раз не сьміє під нїяким услівєм подати такому хорому свою лїкарску опіку.

— **Сьвітло сонїшне** робить дуже приємне вражіне на звірята, котрі через довший час жили під землею. О сїм переконали ся в Пенсильванії в складах вугля. Шість ослів працювало в складах під землею через чотири роки і потім їх виведено відразу на сьвіт. Через цїлий той час они не бачили иншого сьвітла, як ляміпочки гірняків. Сонце стояло вже високо на небі, коли ослів виведено на верх. Зпочатку они замкнули очи і так їх повели на толоку з замкненими очима і пустили на волю. Они трясли ся на цїлім тїлї, мов би бояли ся якогось нещастя. Вкінци отворили трохи очи і здивовано дивили ся навколо себе. Коли вже призвичаїли ся до сонїшного сьвітла, стали звірята пустими, а вже під захід сонця скакали і брикали та ревіли з радости. Они кидали ся на толоку, качали ся і крутили ся навколо себе. Сонце і вільний воздух здавав ся їм тепер цїннїйшим, як трава, бо навіть не рушали єї.

— **Померла** Юліянна з Головацких Авдиковичева, вдова по сьвященику, сестра бл. п. Якова Головацкого, в 70-ім роцї житя, у свого сина пароха в Білоголовах коло Зборова.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 22 мая. Нового бурмістра Відня Штробаха, приймав вчера Цїсар на авдиенциї. Цїсар висказав бажане, щоби в зарядї громадскім упорядковано відносини, о що Штробах обіцяв старати ся з усїх своїх сил. Відтак зложив Штробах візиту ріжним достойникам, між ними ґр. Баденьому і ґр. Ґолуховскому. Нинї рано відбуває ся вибір віцебурмістра.

Берно 22 мая. Клерикальний Hlas заповідає утворене самостійного католицкого сторонництва народного на Мораві.

Москва 22 мая. Вчера відбув ся торжественний в'їзд царскої пари до Кремля серед битя в дзвони і вистрілів з гармат.

Берлин 22 мая. В Александриї в Єгипті кріпшає холера і забирає 95 прц. недужих. Також у єгипетскім войску проявила ся холера, хоч доси слабо виступає.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

бачиш, не люблю з кимсь другим спати в однїй комнатї та й пішов сюди на сїно.

— А зі мною ти прецї спав разом, бо й я спав тут на подї — а по правдї не спав, бо щось тут так страшно шуміло, шелестїло та гримало, що мене аж розпука вже брала ся — може то й ти? Скажи, чи не хропиш ти в ночи?

— Я би хропів? Щось також прийшло тобі до голови — я сплю тихо.

— Ну, то хиба вже був хтось инший, бо я прецї сам чув, як тут хтось хропів.

— Тут же прецї не було нїкого на подї.

— Ну, то таки ти так хропів.

— Може бути, я того не знав, що умію хропіти. Та нехай, але зійдїм тепер як ті боги на долину між людий, та поснїдаймо. Моя сестра мешкає тут вже від довшого часу — додав професор Губка і став поволи збирати ся.

— Дїйстно.

— Мешкає в так званім старім замчиску, але й там, як в цїлім селї не було де переночувати, бо поназїздило ся повно людий з міста, що вибирали ся на прогульку в гори. От бачиш, яка біда на селї.

— Та-же бачу — але я рад з того, що тебе стрітив — відповів професор Крайдович, а відтак оба пустились до дверий та злїзли по драбинї до сїний, де як-раз давали курем їсти.

Обмившись коло керницї, пішли оба на снїдане до старого замчиска, де професор Крайдович пізнав „молоду“ вдовицю, сестру свого товариша, Евлампію Пискозубиху, та таки аж не знав що собі робити з радости, що она така мила і бистроумна. Она й сказала єму, що єї небіщик був будівничим, а при тім і не замовчала, що має кілька домів в місті.

Тим она так замотала бідного старого молодця, професора Крайдовича, в свою сїтку, що той не знав вже виходу. Коли по полудни станули на вершку гори, на котру по обідї вибрали ся всї троє на прогульку і професор ботаніки Губка сїв собі на скалї та кріз дальновид розглядав ся по горах, професор Крайдович припав убожанїй вдовици Пискозубисї до ніг і як найщирійше предкладав їй своє серце.

Що многолїтня „молода“ вдовиця приняла дуже охотно то єго предложенє, розуміє ся само собою; як міх збіжа повисла єму на шиї, а щасливий пан професор приступив відтак до свого товариша, котрий все ще, як би прилип сидїв на скалї і дивив ся крізь дальновид.

— Чуєш, Губка — подиви ся на мене!

— Цить! Дай менї спокій....

— Та бо я маю тобі щось важного сказати!

— Цить! — віднекував ся Губка. — Он той хрест там на вершку — щез десь менї з очий!

— То послухайже, я оженю ся з твоєю сестрою.

— А бодай же тебе! — крикнув тепер професор Губка, а дальновид аж випав єму з рук. — Що ти кажеш? Ожениш ся з моєю сестрою? То будемо собі ще й шуринами! — Хитрий же з тебе чоловік — але мимо того я вас благословлю і Господь Бог нехай вас благословить. А тепер я тобі щось скажу: скажи менї так по правдї, чи твоя господина добра?

— От, не зла.

— То я єї возьму до себе, тобі єї й так вже не потреба.

— Про мене! Але-ж то стара Варвара витріщить очи, коли їй то все розкажу! — сказав професор Крайдович, коли сходили з гори, щоби вечером обходити заручини, як годить ся. Такик щасливих Зелених сьвят він ще в своїм житю не мав.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.